USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Karla Šimky a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobkyň: **a) S. M., b) nezl. M. M.,** zastoupené Mgr. Naďou Smetanovou, advokátkou se sídlem 28. října 1001/3, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 5. 2017, č. j. OAM-964/ZA-ZA11-ZA18-2016, v řízení o kasační stížnosti žalobkyň proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočky v Liberci ze dne 27. 9. 2017, č. j. 58 Az 5/2017 – 42,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobkyně a) a b), jakožto stěžovatelky, domáhají zrušení shora označeného rozsudku (dále jen „napadený rozsudek“) Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci (dále jen „krajský soud“), jímž byla zamítnuta jejich žaloba proti shora označenému rozhodnutí žalovaného (dále jen „rozhodnutí žalovaného“). Žalovaný svým rozhodnutím podle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, v rozhodném znění (dále jen „zákon o azylu“) zastavil řízení o jejich žádosti o udělení mezinárodní ochrany, neboť ji vyhodnotil jako žádost nepřípustnou dle § 10a odst. 1 písm. e), ve spojení s § 11a odst. 1 téhož zákona.

[2] Krajský soud v napadeném rozsudku dospěl k závěru, že stěžovatelky v opětovné žádosti o udělení mezinárodní ochrany netvrdily žádné skutečnosti, které by odpovídaly požadavkům přípustnosti dle zákona o azylu. Rozhodnutí žalovaného je přezkoumatelné, když je v něm jasně vyloženo, že stěžovatelky v opakované žádosti uváděly naprosto shodné motivy odchodu z vlasti a neochoty návratu do ní, jak tomu činily v průběhu správního řízení o jejich první žádosti o mezinárodní ochranu. Konkrétně šlo o obavu z toho, že manžel stěžovatelky a), jenž je otcem stěžovatelky b) (dále jen „A. M.“), by byl při návratu na Ukrajinu odveden do armády, nebo, v případě neuposlechnutí povolávacího rozkazu, uvězněn; dále stěžovatelky argumentovaly špatnou bezpečnostní situací v zemi

původu, a že se u stěžovatelky b) v důsledku obav o další osud jejího otce vyvinuly psychické problémy. S těmito tvrzeními se však žalovaný, podle názoru krajského soudu, vypořádal již v rozhodnutí o původní žádosti stěžovatelek o mezinárodní ochranu. Rovněž ve svém aktuálním rozhodnutí dostatečně posoudil stávající bezpečnostní situaci a stav dodržování lidských práv na Ukrajině. Krajský soud se ztotožnil i se závěrem žalovaného, že na Ukrajině nedošlo od rozhodnutí o první žádosti o mezinárodní ochranu k zásadním změnám v politické a bezpečnostní situaci, které by bylo možné posuzovat jako nové ve smyslu zákona o azylu a které by mohly zakládat opodstatněnost nové žádosti. Nové skutečnosti nebyly obsaženy ani ve stěžovatelkami odkazovaném čestném vyjádření matky stěžovatelky a), přičemž je nebylo lze vyvodit ani z předkládaných internetových článků. Krajský soud tudíž neshledal žalobu důvodnou.

[3] Stěžovatelky napadly rozsudek krajského soudu kasační stížností, v níž uplatnily kasační důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[4] V obecné rovině stěžovatelky namítají, že krajský soud pochybil, když aproboval nepřezkoumatelné rozhodnutí žalovaného, postavené na nedostatečně zjištěném skutkovém stavu. Soudy ve správním soudnictví nejsou obecně oprávněny k doplňování chybějících úvah správních orgánů a odůvodnění napadeného rozhodnutí, zejména pokud správní žaloba byla podána z důvodu nepřezkoumatelnosti správního rozhodnutí. Krajský soud však takto postupoval a sám dotvářel odůvodnění nepřípustnosti opakované žádosti o mezinárodní ochranu. Nejednalo se tedy o pouhou interpretaci odůvodnění napadeného rozhodnutí. Krom toho krajský soud nevěnoval náležitou pozornost novým tvrzením, která stěžovatelky společně s manželem (otcem) uváděly. Za zásadní vadu jak řízení správního, tak i řízení před krajským soudem označují stěžovatelky separátní vedení řízení o jejich žádosti na straně jedné a o žádosti A. M. na straně druhé, přestože tyto spolu úzce souvisí. Pokud by žalovaný vedl jedno společné řízení o žádostech všech tří členů jejich rodiny, bylo by jejich postavení co do argumentační síly tvrzení a předkládaných důkazních návrhů mnohem příznivější. Stěžovatelky mají za to, že v jejich případě byly nově sdělené informace (v souvisejícím řízení A. M.) a důvody žádosti o mezinárodní ochranu natolik závažné, že žalovaný měl žádost meritorně posuzovat a určitou formu mezinárodní ochrany všem petentům udělit. Za takové nové tvrzení stěžovatelky označují to, že v obci D., kde dříve jejich rodina bydlela, se stupňuje snaha tamních vojenských správních orgánů a starosty, aby A. M. nastoupil do vojenské služby v ukrajinské armádě a aby se zapojil do bojů ve východní části Ukrajiny. K tomu se přidávají výhrůžky a očerňování celé rodiny ze strany místních obyvatel. Další pobyt v jejich dřívějším působišti by tudíž nebyl snesitelný. Popisovaný společenský tlak vyústil až v psychické obtíže stěžovatelky b). Takto šikanováni jsou rodinní příslušníci všech osob, které do vojenské služby odmítly nastoupit, přičemž se vyskytly i výhrůžky fyzickým a sexuálně orientovaným násilím ve vztahu ke stěžovatelce b). Již ze srovnání aktuálního a prvotního rozhodnutí žalovaného je patrné, že A. M. uvedl nové skutečnosti, které dostatečným způsobem prokazují důvodnost udělení alespoň humanitárního azylu a doplňkové ochrany pro jeho osobu. V takovém případě by bylo možné žádosti stěžovatelek kvalifikovat jako odůvodněné dle § 14, resp. § 14b odst. 2 písm. a) a b) zákona o azylu. Konečně stěžovatelky namítly, že se žalovaný nezabýval možností udělení humanitárního azylu. Stěžovatelky rovněž navrhly, aby Nejvyšší správní soud přiznal jejich kasační stížnosti odkladný účinek.

[5] Stran podmínek přijatelnosti kasační stížnosti ve smyslu § 104a s. ř. s. stěžovatelky uvedly, že předestřené důvody kasační stížnosti svým významem podstatně přesahují jejich vlastní zájmy. Z usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, vyvozují, že o přijatelnou kasační stížnost se jedná tehdy, dotýká-li se otázek, které např. judikaturou nebyly dosud řešeny nebo byly řešeny rozdílně, nebo též tehdy, bylo-li v konkrétním napadeném rozsudku krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Kasační stížnost tudíž považují za přijatelnou z důvodu procesního pochybení spočívajícího ve vedení samostatných řízení o jejich žádosti o mezinárodní ochranu a o žádosti A. M. Dále poukazují na pochybení představované nevyhověním jejich důkazním návrhům. Konečně považují za vhodné, aby Nejvyšší správní soud posoudil otázku „*nezkoumání důvodnosti opakované žádosti pro udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu anebo azylu za účelem sloučení rodiny dle § 13 zákona o azylu, resp. doplňkové ochrany dle § 14b téhož zákona, jestliže v rozhodnutí o první žádosti ani nebylo jednoznačně uzavřeno, dosáhnou-li na něj stěžovatelky za situace kladného vyřešení žádosti o udělení mezinárodní ochrany A. M.*“

[6] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že tuto považuje za nedůvodnou, a ztotožnil se s právním posouzením krajského soudu v napadeném rozsudku. Dále upozornil, že stěžovatelky setrvale uvádějí totožné motivy, jež je vedly k vycestování z Ukrajiny a které je i odrazují od návratu. Tyto motivy (důvody) sestávají z problematické bezpečnostní situace na Ukrajině, obavy z odvedení A. M. k výkonu vojenské služby a neuspokojivé ekonomické situace v zemi jejich původu. S těmito důvody se žalovaný vypořádal již ve svém rozhodnutí o původní žádosti stěžovatelek, aniž by přitom shledal naplnění podmínek pro vyhovění žádosti a udělení kterékoli z forem mezinárodní ochrany. Dále žalovaný poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 2. 2016, č. j. 5 Azs 168/2015 – 36, z něhož vyvozuje, že ztotožní-li se krajský soud s odůvodněním přezkoumávaného správního rozhodnutí a jeho závěry aprobuje, nemůže toliko tímto být založena nepřezkoumatelnost jeho rozhodnutí ve věci samé. K námitce samostatného vedení řízení o žádosti stěžovatelek a o žádosti A. M. žalovaný uvedl, že příslušná řízení byla zahájena na základě samostatných žádostí, což ovšem neznamená, že by se nezohledňovala situace ostatních podaných žádostí rodinných příslušníků. Správní řízení vedená samostatně jsou v případě rodin naprosto standardním postupem. Zda následně soud spojí příslušná žalobní řízení ke společnému projednání a rozhodnutí, je věcí jeho úvahy, do které žalovaný nemůže vstupovat. Žalovaný tudíž nemá za to, že by vedením dvou samostatných řízení o žádostech o mezinárodní ochranu bylo jakkoli zhoršeno procesní postavení stěžovatelek. Žalovaný konečně vyjádřil názor, že kasační stížnost podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelek ve smyslu § 104a s. ř. s.

[7] Kasační stížnost je přípustná.

[8] Před přistoupením k meritu věci, tj. posouzení důvodnosti kasační stížnosti, se Nejvyšší správní soud musel nejdříve zabývat otázkou její přijatelnosti. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. totiž platí, že nepřesahuje-li kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany svým významem podstatně vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost.

[9] Z kasační stížnosti je patrné, že si stěžovatelky jsou vědomy usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, jež komplexně vykládá zákonný pojem *„přesah významu kasační stížnosti nad vlastními zájmy stěžovatele*"; na závěrech citovaného usnesení se následně ustálila výkladová praxe Nejvyššího správního soudu co do uvedeného pojmu. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je Nejvyšším správním soudem obvykle spatřován jen v natolik zásadní a intenzivní situaci, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Je tudíž dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.

[10] V projednávané věci stěžovatelky nepředestřely žádnou otázku, jež by mohla mít obecný dopad na rozhodovací činnost krajských soudů a k níž by se měl Nejvyšší správní soud vyslovit za účelem sjednocování judikatury. Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu ve svém rozsudku ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011 – 96, konstatoval, že „[s]*právní orgán je povinen v řízení o opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany zkoumat v souladu s § 10a písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, zda žadatel neuvedl nové skutečnosti nebo zjištění týkající se důvodů pro udělení azylu nebo důvodů pro udělení doplňkové ochrany, které nebyly bez jeho vlastního zavinění předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně skončeném řízení ve věci mezinárodní ochrany. Přípustnost opakované žádosti je tak třeba posuzovat z pohledu možných nových skutečností a zjištění pro udělení jak azylu, tak udělení doplňkové ochrany. Obsahuje-li opakovaná žádost o udělení mezinárodní ochrany takové nové skutečnosti nebo zjištění, je správní orgán povinen hodnotit takovou žádost jako přípustnou a meritorně o ní rozhodnout. V opačném případě řízení o nepřípustné žádosti podle § 25 písm. i) zákona o azylu zastaví*" (publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS). V případě přezkumu rozhodnutí žalovaného o zastavení řízení o žádosti o mezinárodní ochranu podle § 25 písm. i) zákona o azylu ve spojení s § 10a odst. 1 písm. e) téhož zákona se krajský soud z povahy věci zaměřuje na revizi úvahy žalovaného, zda skutečně opakovaná žádost o mezinárodní ochranu neobsahovala nové skutečnosti, které žadatel bez svého zavinění nemohl uplatnit již v žádosti předchozí a které svědčí o tom, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a zákona o azylu. V rámci přezkumu zohlednění potenciálně azylově relevantních skutečností, jež jsou žalovanému známy z jeho úřední činnosti, se pak krajský soud nutně omezuje toliko na skutečnosti, které žalobce uvede v žalobě. K otázce vzájemné provázanosti důvodů samostatných žádostí manželů (resp. členů rodiny) o udělení mezinárodní ochrany se Nejvyšší správní soud vyjádřil např. ve svém rozsudku ze dne 31. 7. 2014, č. j. 5 Azs 20/2014 – 44, v němž uvedl, že *„žadatel o mezinárodní ochranu nemůže bez dalšího odvozovat své vlastní předpoklady pro udělení mezinárodní ochrany od tvrzeného pronásledování jiné osoby, byť je tato osoba jeho manželem (srov. rozsudky zdejšího soudu ze dne 15. 9. 2005, č. j. 1 Azs 41/2005 – 63, ze dne 26. 4. 2006, č. j. 4 Azs 332/2005 – 80, ze dne 22. 3. 2007, č. j. 2 Azs 126/2006 – 89, ze dne 26. 4. 2007, č. j. 7 Azs 12/2007 - 67, či usnesení ze dne 21. 5. 2009, č. j. 5 Azs 19/2009 - 91, vše www.nssoud.cz). Ustanovení § 12, příp. § 14a zákona o azylu se vždy vztahuje k osobní situaci jednotlivého žadatele. Každá žádost o udělení mezinárodní ochrany, a tedy i žádost rodinného*

příslušníka, musí být posouzena vždy individuálně, přičemž každý z rodinných příslušníků může tvrdit, a také i případně mít jiné důvody pro udělení mezinárodní ochrany.“

[11] Stran bezpečnostní situace na Ukrajině odkazuje Nejvyšší správní soud na svou ustálenou judikaturu, dle níž se konflikt geograficky ustálil ve východní části země (Doněcká a Luhanská oblast), nelze jej klasifikovat jako konflikt totální, a jeho intenzita nadto i v dotčených oblastech výrazně kolísá (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2016, č. j. 6 Azs 155/2016 – 33). V rozsudku ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 4/2004 – 49, nebo též v rozsudku ze dne 7. 8. 2012, č. j. 2 Azs 17/2012 – 44, Nejvyšší správní soud rovněž zaujal názor, že „*samotné odmítání* (výkonu vojenské služby) *odůvodněné obavy z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu ještě nezakládá, a to ani tehdy, pokud by výkon vojenské služby byl spojen s rizikem účasti při bojových akcích ve válečném konfliktu.*“ Nelze přitom odhlédnout od skutečnosti, že stěžovatelek se hypotetická vojenská služba A. M. (z hlediska azylové relevance) přímo nedotýká. K posouzení tohoto aspektu je dán prostor v řízení o jeho žádosti o mezinárodní ochranu, přičemž byl-li by shledán dostatečným pro udělení mezinárodní ochrany, mohou si stěžovatelky podat další opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany s akcentací ustanovení § 13, resp. § 14b zákona o azylu (udělení některé z forem mezinárodní ochrany za účelem sloučení rodiny). Obavy stěžovatelek z případné perzekuce obyvateli obce jejich dřívějšího pobytu pak *prima facie* nejsou azylově relevantní, přičemž mohou být navíc efektivně řešeny vnitřním přesídlením. Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že se kasační stížnost stěžovatelek nedotýká otázek, jež by judikaturou správních soudů nebyly dosud řešeny, resp. byly nazírány odlišně. Z napadeného rozsudku rovněž není zjevné natolik zásadní procesní pochybení, jehož reglementace by byla mohla působit prospektivně (a tedy přesahovat vlastní zájmy stěžovatelek).

[12] V nyní projednávané věci Nejvyšší správní soud přesah významu kasační stížnosti nad vlastními zájmy stěžovatelek neshledal a kasační stížnost proto podle § 104a odst. 1 s. ř. s. jako nepřijatelnou odmítl.

[13] O návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti Nejvyšší správní soud nerozhodoval, neboť otázku přijatelnosti (jež je podmínkou *sine qua non* meritorního přezkumu napadeného rozsudku) posoudil neprodleně poté, co si opatřil k tomu nezbytnou spisovou dokumentaci a provedl zákonem předvídané přípravné úkony.

[14] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. listopadu 2017

JUDr. Miluše Došková

předsedkyně senátu